

Catalunya i el seu Estatut

Laia Bonet Rull

Portaveu adjunta i diputada del Grup Socialista al Parlament de Catalunya

Avui fa cinc anys que els catalans van aprovar l'Estatut d'Autonomia en referèndum amb un inqüestionable resultat afirmatiu: tres de cada quatre catalans vàrem dir que sí a l'Estatut. El 2006 vàrem decidir democràticament i majoritàriament. Però la participació del 50% de l'electorat va ser el punt feble: tots n'esperàvem més, tant els que defensàvem el "sí" (CiU, PSC i ICV) com els que propugnaven el "no" (ERC i PP). El 5% de vot en blanc també va marcar ja una tendència notable que després s'ha mantingut en altres cites electorals.

L'Estatut era i és la nostra llei de lleis. La nostra eina més important per l'autogovern de Catalunya. Una llei d'obligat compliment per a tothom. I en especial, per a totes les forces polítiques i totes les institucions.

És cert que el llarg procés estatutari va desgastar bona part de l'energia política que va fer possible l'impuls reformador que inspirava el procés. Un desgast al que va incidir notablement la irresponsable ofensiva del PP contra l'Estatut, alimentant la catalanofòbia i presentant, injustificadament, un recurs al Tribunal Constitucional per preceptes sovint idèntics a d'altres reformes estatutàries no qüestionades.

Finalment, la injusta, desproporcionada i provocadora sentència del Tribunal Constitucional va deixar un regust amarg i decepcionant en bona part de l'opinió pública catalana i entre els que apostàrem afirmativament per l'Estatut. Aleshores els *indignats* eren el conjunt de la nació catalana, com va demostrar la històrica manifestació del 10J, encapçalada pels presidents Pujol, Maragall i Montilla, la immensa majoria de les institucions socials, econòmiques i polítiques del país i amb un extraordinari protagonisme de la societat civil.

Segurament aquest trajecte explica el silenci i l'oblit de la societat catalana en una data significativa, la del cinquè aniversari del referèndum. D'aleshores ençà, hem exercit el nostre dret a decidir en diverses ocasions en les eleccions generals, europees, autonòmiques i, finalment, municipals. Però el cert és que avui, lamentablement, l'Estatut sembla ja no estar present en la memòria de la majoria de ciutadans.

Alguns fins i tot l'ignoren o els fa nosa. D'altres en parlen com d'una etapa superada i proposen camins no sempre certs. Hi ha qui continua negant el nostre dret i el compliment i desplegament d'aquesta llei en el marc d'una segona ofensiva harmonitzadora contra l'autogovern.

També se sent la veu d'aquells que consideraven -ja abans i més encara ara- que l'etapa reformadora ha tocat sostre.

Sigui quina sigui la posició de cadascú, el cert i inqüestionable és que l'Estatut és, encara, l'instrument legal més important per garantir el nostre autogovern. Per això no és acceptable renunciar-hi, com tampoc ho és donar per perdut allò que la sentència va retallar o qüestionar, si existeixen d'altres vies polítiques i parlamentàries per aconseguir els objectius referendats pel poble de Catalunya.

És cert, però, que alguns objectius han estat i quedaran parcialment incomplets; un dels més sensibles és la voluntat de reconèixer la nostra realitat nacional.

Necessàriament, doncs, el final accidentat i en part frustrat de la reforma estatutària ha obert amb força un nou debat sobre les possibilitats de l'encaix Catalunya-Espanya. Miquel Roca, en converses amb Felipe González, es planteja en un recent llibre si "*¿Aún podemos entendernos?*".

Jo defenso que sí, que encara és possible si tothom entén tres coses: primera, que el marge per als intents d'entesa és molt menor avui que ahir. Segona, que el que ha passat ha de tenir conseqüències en el futur: tot nou pacte haurà de ser més garantista. I tercera, que Catalunya no es conforma només amb respecte i reconeixement.

Abordar aquesta nova, complexa i alhora imprescindible etapa, no és possible menystenint, ignorant, no defensament i no desplegant l'Estatut, per càlcul polític i electoral. La història ens ha ensenyat que no podem renunciar a res que pugui ajudar-nos. I l'Estatut és avui, encara que no tingui massa defensors en aquesta terra, la millor defensa de Catalunya.